

Stedelijk Kwaliteitskader OAB Arnhem
Samen Werken aan gelijke ontwikkelings- en onderwijskansen voor ieder kind
2019 - 2023

INLEIDING

De gemeente Arnhem en haar onderwijspartners staan in 2019 aan het begin van een nieuwe vierjarige beleidsperiode OAB (Onderwijsachterstandenbeleid). Recente ontwikkelingen en veranderingen vragen om aanpassing van het beleid met betrekking tot de bestrijding van onderwijsachterstanden en de uitvoering daarvan.

Met ingang van 2019 wijzigt het Rijk de systematiek voor de verdeling van het landelijke oab-budget over de gemeenten en de scholen. Voor gemeenten geldt de nieuwe systematiek per 1 januari 2019. Scholen krijgen vanaf het schooljaar 2019-2020 met een andere budgetverdeling te maken. Er zijn scholen die op basis van de nieuwe systematiek straks meer oab-middelen vanuit het Rijk ontvangen, andere scholen gaan er in oab-budget op achteruit. Er geldt een overgangperiode van drie jaren.

In het verleden, onder de oude 'gewichtenregeling', is er in Arnhem voor gekozen om de gemeentelijke oab-middelen in te zetten op de scholen met het hoogste percentage achterstandsleerlingen. Tot 2019 gaat dat om 13 scholen. Vanaf 2019 wil Arnhem voor de verdeling van de gemeentelijke oab-middelen over de scholen (beter) aansluiten bij de nieuwe budgetverdeling vanuit het Rijk. Door deze aanpassing komen er in Arnhem meer OAB-scholen bij; het beschikbare budget moet dus over meer scholen verdeeld worden.

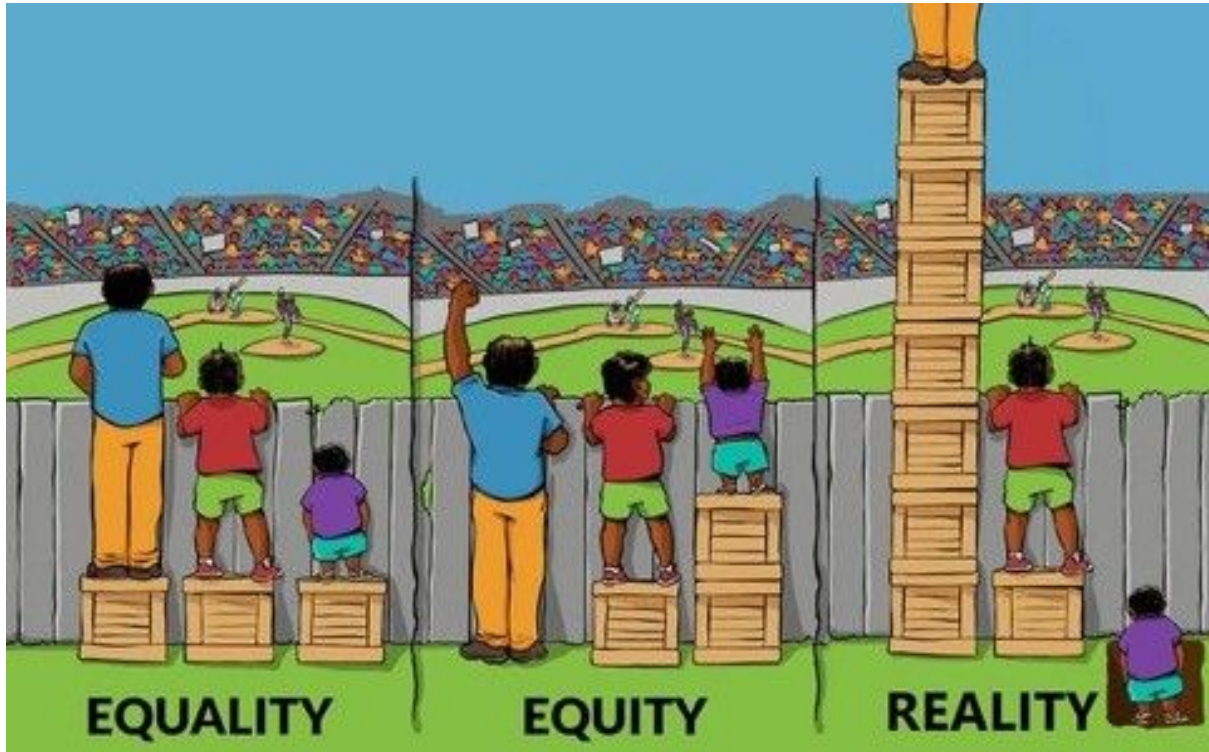
In de voorschoolse opvang is een belangrijke beleidswijziging dat het aanbod VVE en Ontwikkelrecht in 2019 wordt opgehoogd van 480 uur per jaar naar 640 uur per jaar.

Met de komst van de gemeentelijke Teams Leefomgeving in acht deelgebieden wil de gemeente de stedelijke aanpak meer wijkgericht maken.

Om ervoor te zorgen dat, met al deze ontwikkelingen, de opgebouwde kwaliteit en expertise behouden blijven en de activiteiten passen binnen de landelijke criteria die verbonden zijn aan de inzet van de geormerkte Rijksmiddelen, is een stedelijk kwaliteitskader OAB opgesteld. Deze algemene stedelijke kwaliteitscriteria vormen samen het nieuwe OAB-kader, waaraan activiteiten, projecten en plannen moeten voldoen om vanuit het OAB-budget bekostigd te kunnen worden.

PROCES

De gemeente en PAS hebben een voorstel gemaakt voor de stedelijke kwaliteitscriteria OAB. Dit voorstel is ingebracht in Bestuur PAS en als concept besproken in het Kwaliteitsoverleg VVE van 27 september 2018. Opmerkingen zijn meegenomen in een tweede concept dat vervolgens op 7 november 2018 is besproken met OAB-directeuren en (cluster)managers voorschools VVE aanbod. Het concept van de stedelijke kwaliteitseisen is voorgelegd aan de Teams Leefomgeving. Na bijstelling is het derde concept in mei 2019 voorgelegd aan de besturen van de VVE-organisaties en uiteindelijk door de gemeente vastgesteld.

CONTEXT

De gemeente vindt het belangrijk dat er vanuit een integrale visie beleid wordt gevoerd, zowel voor de stad als geheel als per deelgebied. Samenhang in het beleid is daarbij essentieel.

Dit stedelijk kwaliteitskader vormt de basis voor gesprekken die (ook in de wijken) gaan plaatsvinden over het onderwijsachterstandenbeleid. Het geeft de algemene uitgangspunten voor OAB in Arnhem weer, de doelen en doelgroep van het beleid, de vraagstukken omtrent kansengelijkheid en de kwaliteitscriteria.

Ongelijke kansen in het onderwijs hebben betrekking op de mate waarin het schoolsucces van kinderen gebaseerd is op de kenmerken van hun ouders. Als kinderen gelijke kansen krijgen, is hun schoolsucces onafhankelijk van kenmerken van hun ouders en louter afhankelijk van individuele leerlingkenmerken (aanleg en inzet). Vanuit een gelijkekansen-ideologie is het onrechtvaardig als kinderen met gelijke aanleg een verschillende kans hebben op een succesvolle schoolcarrière vanwege de achtergrondkenmerken van het gezin, zoals het opleidingsniveau, inkomen en cultureel kapitaal van de ouders.

Bron: Denessen, E. (2017). Ongelijke kansen in het onderwijs: verklaringen en voorstellen voor beleid. In: Kansen bieden in plaats van uitsluiten. Jubileumuitgave 1992-2017. Utrecht: Sardes.

MISSIE

Ieder kind verdient een mooie toekomst, een rijke ontwikkelcarrière helpt daarbij. Voor sommige kinderen is dat niet vanzelfsprekend. Juist voor die kinderen willen we het perspectief vergroten. Wij zetten ons in voor kansengelijkheid en geloven in de kracht van samenwerken.

DOEL

Het streven is dat zoveel mogelijk jongeren het onderwijs met een startkwalificatie verlaten. Het onderwijsachterstandenbeleid heeft als algemeen doel: kinderen extra (taal)ondersteuning geven om dreigende taal- en ontwikkelingsachterstand te voorkomen en om achterstanden effectief te bestrijden.

Kinderen uit de doelgroep beginnen met een achterstand aan hun schoolloopbaan. Zonder gerichte maatregelen lopen ze die achterstand in het onderwijs niet in; vaak neemt deze zelfs toe. Deze kinderen profiteren minder van het onderwijsaanbod dan op grond van hun mogelijkheden is te verwachten. Daarin ligt de kern besloten van het onderwijsachterstandenbeleid: gelijke kansen.

UITGANGSPUNTEN

Kennis

Samenwerken aan kansengelijkheid: Het bestrijden van onderwijsachterstanden dient te gebeuren op basis van actuele kennis uit onderzoek en praktijk omtrent de ontwikkeling en het leren in relatie tot de doelgroepkinderen van het beleid. Dat betekent dat die kennis opgehaald moet worden, en toegankelijk gemaakt moet worden. In Arnhem wordt al jarenlang onderwijsachterstandenbeleid uitgevoerd. Wat weten we daarvan? Welke conclusies kunnen we trekken uit wat we al gedaan hebben? Wat werkt? Wat zijn de resultaten? We bouwen voort op de enorme schat aan kennis en ervaring, maar stellen onze inzichten ook bij op basis van nieuwe kennis. Het delen van kennis is een doel op zich.

Innovatie

Beleiden maken en uitvoeren is niet statisch. Goed beleid kan niet goed uitgevoerd worden zonder ontwikkeling. Dit vraagt ruimte voor toepassing van nieuwe kennis, ontwikkeling van kennis en ervaring en openheid voor nieuwe vormen van samenwerking en uitvoering. Ruimte voor innovatie en co-creatie zijn belangrijke kwaliteitsaspecten. In de komende beleidsperiode zal in Arnhem meer aandacht worden gegeven aan werken aan kansengelijkheid en de relatie met wetenschappelijk onderzoek.

Integrale aanpak

De vraagstukken staan niet los van elkaar maar zijn in onderlinge samenhang verbonden. Werken aan kansengelijkheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Als we in Arnhem krachten bundelen, komt kansengelijkheid dichterbij en kunnen de doelen daarvan realiteit worden. Arnhem wil stedelijke afspraken met de uitvoerders van OAB, dit zijn onderwijs, kinderopvang en welzijnsinstellingen. Dit gaat vooral over gezamenlijke afspraken met betrekking tot ambitie en aanpak, maar ook om afzonderlijke afspraken m.b.t. uitvoering en resultaat.

DE KWALITEITSCRITERIA

Stedelijke kwaliteitscriteria 0-12 jaar OAB Arnhem (2019 - 2023)

Doel

1. De OAB-activiteiten dragen bij aan kansengelijkheid in ontwikkeling en onderwijs en daarmee aan het verbeteren van de schoolprestaties van kinderen die achterop (dreigen te) geraken. Alle kinderen en hun ouders krijgen zo vroeg mogelijk de ondersteuning die ze nodig hebben.

Kader

2. De OAB-aanpak van een locatie maakt deel uit van het strategisch beleidsplan van de organisatie/schoolbestuur, het schoolplan/VVE beleidsplan en de kwaliteitscyclus.
3. De OAB-activiteiten sluiten aan bij (de laatste) inzichten vanuit wetenschappelijk onderzoek over wat effectieve maatregelen zijn om kansengelijkheid te vergroten en daarmee de schoolprestaties van achterstandsleerlingen te verbeteren.
4. Er wordt integraal samengewerkt tussen de domeinen onderwijs, opvang, welzijn en jeugdhulp en deze samenwerking is gericht op het bevorderen van kansengelijkheid in ontwikkeling en onderwijs.
5. De OAB-activiteiten **na** schooltijd zijn aanvullend op, ondersteunend aan of een verdieping van het lesprogramma op school en hebben tot doel bij te dragen aan het verbeteren van de onderwijsresultaten van achterstandsleerlingen.

Werkwijze

6. Professionals hebben kennis van de vraagstukken m.b.t. kansengelijkheid.
7. Er is sprake van continue professionalisering m.b.t. het bevorderen van kansengelijkheid en dit is vastgelegd in een jaarlijks scholingsplan op locatie.
8. Actief Betrokken is de basis van VVE in Arnhem en alle VVE-professionals zijn hier op geschoold.
9. Er wordt geïnvesteerd in de doorgaande lijn van de ontwikkeling van het kind (cb-voorschool-po-vo). Dit betreft een (warme) overdracht, waarbij kinderen worden voorbereid op de volgende stap. Er wordt daarbij gewerkt met met een doorgaande leerlijn 0-12 jaar.
10. Kinderen (0-12 jaar) worden gevolgd in hun ontwikkeling. De locaties gebruiken hiervoor een observatiemodel dat aan Arnhemse vereisten voldoet.
11. Educatief Partnerschap met ouders is expliciet uitgewerkt in een visie en plan van aanpak. Deze komt terug in het strategisch beleidsplan van de VVE-organisaties/schoolbesturen po
12. Monitoring en evaluatie maken onderdeel uit van de kwaliteitscyclus. (PAS)

BIJLAGEN

De werkwijze wordt door St. PAS i.s.m. de partners in het werkveld uitgewerkt en vastgelegd in een voor de partners (digitaal) toegankelijke handreiking.

O.a.:

1. Kennis van kansengelijkheid
2. Professionalisering en scholingsplan
3. Actief Betrokken
4. Doorgaande leerlijn, warme overdracht en kind observatiesysteem
5. Educatief Partnerschap met ouder
6. Monitoring en evaluatie